

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg postępowania

1. Pozwem z dnia 14 grudnia 2021 r. powód M. F. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. kwoty 7 474,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty, a ponadto o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych. Powód wskazał, że dochodzi brakującej części odszkodowania za najem pojazdu zastępczego oraz kosztów parkingu powypadkowego – różnicy pomiędzy faktycznymi kosztami tych usług stwierdzonych fakturą (9 301,26 zł z tytułu najmu za 199 zł netto za dobę przez 38 dni oraz 1 180,80 zł z tytułu udostępnienia parkingu za 30 zł netto za dobę przez 32 dni, łącznie 10 482,06 zł) a odszkodowaniem przyznanym przez ubezpieczyciela (2 565 zł z tytułu najmu za 135 zł brutto za dobę przez 19 dni oraz 442,80 zł z tytułu udostępnienia parkingu za 30 zł netto za dobę przez 12 dni, łącznie 3007,80 zł). Powód swoje uprawnienie do otrzymania odszkodowania wywodził z umowy cesji zawartej z poszkodowanym. (pozew, k. 1-3)

2. W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 27 maja 2022 r. (data nadania, k. 50) pozwany wniósł o oddalenie pozwu w całości i zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z należnymi odsetkami. Podniósł, że postępowanie likwidacyjne ubezpieczyciel przeprowadził prawidłowo, a stawka najmu samochodu zastępczego przyjęta przez powoda jest rażąco zawyżona. Wskazał też, że poszkodowany korzystał z najmu pojazdu zastępczego oraz parkingu powypadkowego dłużej niż było to konieczne, czym naruszył obowiązek minimalizacji szkody. (sprzeciw, k. 35-37)

Ustalenia faktyczne

3. Dnia 22 października 2018 r. miała miejsce kolizja drogowa, w wyniku której uległ uszkodzeniu samochód H. nr rej. (...) należący do C. S.. Sprawcą kolizji był M. L., któremu ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia OC udzielało (...) S.A. z siedzibą w S.. Tego samego dnia C. S. zawarł z M. F., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), umowę najmu pojazdu zastępczego, na podstawie której poszkodowany wynajął od M. F. samochód F. (...) na czas likwidacji szkody za cenę 199 zł netto za dobę. Do umowy najmu miały zastosowanie ogólne warunki umowy najmu pojazdu zastępczego stosowane przez przedsiębiorcę. Zgodnie z § 4 ust. 2 OW najemca był zobowiązany zwrócić pojazd zastępczy najpóźniej na drugi dzień od otrzymania informacji telefonicznej, mailowej lub listownej o zakończeniu naprawy uszkodzonego pojazdu lub wypłacie odszkodowania za szkodę całkowitą. W § 5 ust. 2 lit. b) umowy przewidziano możliwość zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego poprzez cesję wierzytelności przysługującej poszkodowanemu od ubezpieczyciela sprawcy. Poszkodowany wyraził zainteresowanie taką formą zapłaty i w związku z tym tego samego dnia zawarł z M. F. umowę cesji wierzytelności, na podstawie której przelał na niego (jako cesjonariusza) prawo do zwrotu kosztów związanych z najmem pojazdu zastępczego, holowaniem oraz parkingiem powypadkowym przysługującym mu w związku ze szkodą z dnia 22 października 2018 r. C. S. podpisał również oświadczenia – dyspozycję wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą na swoje konto, o niemożności odliczenia podatku VAT oraz braku miejsca do przechowywania pojazdu w czasie likwidacji szkody. Poszkodowany podpisał też upoważnienie, którym umocował M. F. do załatwiania w jego imieniu wszelkich formalności związanych z likwidacją szkody oraz procesem likwidacji szkody przez ubezpieczyciela, a także oświadczył w nim, że na czas naprawy pojazdu będzie korzystał z auta zastępczego, gdyż samochód jest mu niezbędny i nie ma możliwości zastąpienia pojazdu uszkodzonego innym własnym pojazdem. Poszkodowany podpisał protokół odbioru pojazdu zastępczego, przyjęcia pojazdu H. na parking powypadkowy i potwierdził zapoznanie się z regulaminem i cennikiem parkingu powypadkowego prowadzonego przez M. F..

(bezsporne; nadto umowa cesji, k. 7; oświadczenia, k. 7v, 8; upoważnienie, k. 9; umowa najmu wraz z OW, k. 9v-10; protokół, k. 11; regulamin i cennik parkingu, k. 12)

4. Szkodę zgłoszono ubezpieczycielowi 25 października 2018 r., podając jako dane kontaktowe dane działalności gospodarczej M. F.. Tego samego dnia na adres mailowy (...) ubezpieczyciel przesłał informację o możliwości zorganizowania najmu samochodu zastępczego za jego pośrednictwem oraz wskazał aprobowane przez siebie dzienne stawki najmu samochodów różnych klas. W tym czasie ubezpieczyciel współpracował m. in. z (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. Sp. k., (...) Sp. z o.o. Sp. k. i (...) Sp. z o.o., za których pośrednictwem można było wynająć auto zastępcze po cenie aprobowanej przez ubezpieczyciela. Dnia 30 października przeprowadzono oględziny pojazdu z udziałem pracownika ubezpieczyciela, który stwierdził, że koszty naprawy najprawdopodobniej przekroczą wartość pojazdu i odszkodowanie zostanie ustalone na zasadzie szkody całkowitej.

(pismo, k. 14; mail, k. 39-40; oświadczenia, k. 45-48)

5. Dnia 23 listopada 2018 r. ubezpieczyciel poinformował, że wg. wstępnego oszacowania odszkodowanie zostanie ustalone na zasadzie szkody całkowitej. Tego dnia ponownie została zainicjowana licytacja pozostałości pojazdu na elektronicznej aukcji zleconej przez ubezpieczyciela. Dnia 29 listopada 2018 r. ubezpieczyciel poinformował poszkodowanego o przyznaniu odszkodowania z tytułu szkody całkowitej w kwocie 2 930 zł brutto – ustalonej jako różnica między wartością rynkową pojazdu przed szkodą a wartością pozostałości po szkodzie. Kwota ta została wypłacona na konto poszkodowanego.

(pliki (...)_(...)_M.; (...)_(...)_M. – w aktach szkody na płycie CD, k.49; pismo ubezpieczyciela, k. 13)

6. Dnia 23 listopada 2018 r. C. S. odebrał swój pojazd (nienaprawiony – wrak) z parkingu powypadkowego. Dnia 29 listopada 2018 r. z kolei zwrócił M. F. wynajmowany samochód zastępczy marki F..

(protokół przyjęcia/wydania, k. 11v; umowa najmu, k. 9v)

7. Dnia 21 grudnia 2018 r. M. F. wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 10 482,06 zł brutto z tytułu najmu zastępczego samochodu i opłaty za parking powypadkowy. Za najem zastępczy pojazdu naliczył czynsz w kwocie 199 zł netto/dobę za 38 dni najmu, łącznie 9 301,26 zł brutto, a za parking 30 zł netto/dobę za 32 dni parkowania, łącznie 1 180,80 zł brutto.

(faktura, k. 13v)

8. Dnia 5 listopada 2019 r. M. F. zgłosił ubezpieczycielowi żądanie wypłaty odszkodowania w kwocie wskazanej w fakturze z dnia 21 grudnia 2018 r. W odpowiedzi na zgłoszone żądanie zapłaty odszkodowania w kwocie wskazanej na fakturze ubezpieczyciel pismem z dnia 19 listopada 2019 r. poinformował o przyznaniu odszkodowania w kwocie 3 007,80 zł brutto, na którą to kwotę składało się 2 565 zł z tytułu najmu za 135 zł brutto za dobę przez 19 dni oraz 442,80 zł z tytułu udostępnienia parkingu za 30 zł netto za dobę przez 12 dni. Ubezpieczyciel odmówił zapłaty odszkodowania w wyższym wymiarze, stwierdzając, że poszkodowany naruszył obowiązek minimalizacji szkody.

(plik (...)_(...)_M. – w aktach szkody na płycie CD, k. 49; pismo, k. 14)

9. Pełnomocnik M. F. wezwał ubezpieczyciela do zapłaty kwoty 7 373,26 zł pismem z dnia 14 maja 2020 r. Pismem z dnia 16 czerwca 2020 r. ubezpieczyciel po ponownym przeanalizowaniu sprawy stwierdził brak podstaw do zmiany swojego stanowiska.

(wezwanie do zapłaty, k. 15-16; odpowiedź, k. 17-18)

Omówienie dowodów

10. Stan faktyczny niniejszej sprawy był zasadniczo bezsporny i był możliwy do ustalenia na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda i pozwanego. W dokumentach obu stron pojawiały się nieścisłości co do roku, w jakim rozgrywały się istotne zdarzenia (np. ubezpieczyciel w piśmie z 19.11.2019 r. podawał, że szkoda miała miejsce w 2019 r., w wezwaniu do zapłaty pełnomocnik powoda wskazał, że w 2020 r., na str. 4 pozwu podano zupełnie inne

daty), ale miały one charakter omyłek nieistotnych dla sedna sprawy. Zdaniem Sądu oświadczenia załączone przez ubezpieczyciela do sprzeciwu w wystraszającym stopniu dowodziły, że mógł on zaoferować poszkodowanemu najem samochodu zastępczego w niższej cenie niż ustalona przez powoda – powód zakwestionował ich wiarygodność, ale nie przedstawił konkretnych okoliczności, które by tę wiarygodność podważały.

Ocena prawna

11. Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w dużej części.

Szkoda – ogólne rozważania

12. Zgodnie z art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Obowiązek naprawienia szkody przez posiadacza pojazdu mechanicznego znajduje z kolei oparcie w art. 435 § 1 w zw. z art. 436 § 1 k.c.

13. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody, tj. za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 § 1 k.c.). Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Najem zastępczy pojazdów – cena najmu oraz długość najmu

14. W aktualnym orzecznictwie jest niekwestionowane, że w granicach normalnych następstw szkody wynikającej z niemożności korzystania z samochodu mieszczą się także celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione na najem samochodu zastępczego (uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. III CZP 5/11; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r., sygn. III CZP 20/17). Pogląd taki Sąd Najwyższy sam określa jako utrwalony (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. III CZP 84/18). Niemożność korzystania z pojazdu mechanicznego jako składnika majątkowego niewątpliwie stanowi źródło szkody o charakterze niemajątkowym, polegającej na dyskomforcie spowodowanym niedogodnościami posiadacza pojazdu wynikającymi z niemożliwości korzystania z tego składnika majątkowego. Ponadto niemożność korzystania z pojazdu może być źródłem szkody o charakterze majątkowym wtedy, gdy spowoduje wydatki posiadacza uszkodzonego lub zniszczonego pojazdu na najem pojazdu zastępczego, stratę bowiem w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. stanowią wydatki, które służą ograniczeniu negatywnych następstw doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia bądź zniszczenia rzeczy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., sygn. III CZP 76/13).

15. Zgodnie z art. 361 § 2 k.c., w granicach normalnych następstw działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, i w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. W myśl tego przepisu szkoda może występować w dwojakiej postaci, po pierwsze może ona obejmować straty, które poszkodowany poniósł (*damnum emergens*), albo też, po drugie, utratę korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (*lucrum cessans*). Przez pojęcie *damnum emergens* przyjęto rozumieć każde pogorszenie się sytuacji majątkowej poszkodowanego, wskutek zmniejszenia się posiadanych aktywów lub też zwiększenia jego pasywów (zob. A. Rembéliński, w: J. Winiarz, Komentarz KC, t. 1, 1989, s. 295). Omawiana postać szkody zawiera w sobie także zwiększenie się tych zobowiązań poszkodowanego, których powstanie lub powiększenie się ich rozmiaru stanowi skutek zdarzenia przypisanego osobie zobowiązanej do naprawienia szkody (Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. E. Gniewka i P. Machnikowskiego, Legalis 2021, komentarz do art. 361 k.c., nb. 36-38).

16. Zgodnie z art. 826 § 1 k.c. w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Z kolei w myśl art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, o którym mowa w art. 4 pkt 1-3, osoba uczestnicząca w nim, z uwzględnieniem ust. 2, jest obowiązana do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. Tym samym osoba poszkodowana ma obowiązek ograniczenia (co ważne – w miarę posiadanych możliwości) wysokości szkody. Co do zasady zatem osoba poszkodowana powinna zatem współdziałać z ubezpieczycielem, jeśli proponowane przez niego działania pozwolą na ograniczenie wysokości szkody.

17. Na temat tego, w jaki sposób poszkodowany powinien współdziałać z ubezpieczycielem przy zapewnianiu sobie najmu pojazdu zastępczego, szeroko wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 r., sygn. III CZP 20/17. Sąd Najwyższy wyjaśnił w nim, że nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdyż następstwo to może być wyeliminowane - bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego - w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za "celowe i ekonomicznie uzasadnione". W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu, ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebom ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Z uwagi na ciężący na ubezpieczycielu obowiązek szczególnej, podwyższonej staranności nie można też przypisać decydującego znaczenia czynnikowi w postaci szczególnego zaufania, jakie poszkodowany ma do kontrahenta, z którego usług chciałby skorzystać. Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia również sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy, w którym uszkodzony pojazd ma być naprawiany. Konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem - w praktyce zwykle telefonicznego - nie może być uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu.

18. Sąd w niniejszej sprawie podziela pogląd zaprezentowany w tej uchwale, z którego można wywnioskować, że poszkodowany wybierając skorzystanie z najmu zastępczego pojazdu po stawce wyższej niż proponowana przez ubezpieczyciela musi liczyć się z tym, że w celu uzyskania pełnej kompensacji swoich wydatków będzie zobowiązany do wykazania, że istniał szczególny powód, dla którego nie skorzystał z propozycji ubezpieczyciela. Tym szczególnym powodem nie jest to, że droższy najem jest dostępny „od ręki” (bez oczekiwania na podstawienie pojazdu) lub jest oferowany przez serwis, który poszkodowany obdarza zaufaniem. A zatem to nie ubezpieczyciel musi przedstawić od razu pełną, kompletną ofertę najmu zastępczego pojazdu, tylko to poszkodowany powinien zasięgnąć o niej informacji. Stawianie poszkodowanemu takiego warunku nie jest równoznaczne z pozbawieniem go prawa wyboru wypożyczalni – co do tego zachowuje pełną dowolność, nie może natomiast liczyć na pełną kompensację poniesionych kosztów, jeśli bez dużych niedogodności mógł zawrzeć tańszą umowę najmu za pośrednictwem ubezpieczyciela (który rzeczywiście może oferować stawki na niższych poziomach niż występujące na rynku, korzystając z umowy stałej współpracy i efektu skali).

19. Sąd Najwyższy w cytowanej uchwale wskazał jednak, że mogą istnieć szczególne racje, które w indywidualnej sprawie mogą przemawiać za uznaniem poniesienia wyższych kosztów najmu za „celowe i ekonomicznie uzasadnione”. Zdaniem Sądu dokonując oceny, czy te szczególne racje zaistniały, należy brać pod uwagę szczególne potrzeby poszkodowanego czy okoliczności związane z zawarciem i trwaniem konkretnej umowy. W szczególnych okolicznościach można bowiem dojść do wniosku, że z punktu widzenia potrzeb poszkodowanego skorzystanie z najmu droższego niż oferowany przez ubezpieczyciela było usprawiedliwione. Wykazanie wystąpienia takich okoliczności, zgodnie z art. 6 k.c., spoczywa na powodzie dochodzącym odszkodowania.

20. Umowa najmu samochodu zastępczego, której koszt podlegałby kompensacji z ubezpieczenia OC sprawcy, może być zawarta nie tylko na uzasadniony okres naprawy samochodu. W przypadku wystąpienia szkody całkowitej odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., sygn. III CZP 76/13, por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 października 2015 r., sygn. I ACa 185/15 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2020 r., sygn. V CNP 49/19), a nie zaledwie do dnia wypłaty odszkodowania. W świetle zasad doświadczenia życiowego, nabycie nowego pojazdu wymaga podjęcia określonych czynności organizacyjnych w pewnym przedziale czasu przy uwzględnieniu obowiązku poszkodowanego podejmowania czynności zmierzających do zapobieżenia zwiększaniu rozmiaru szkody.

21. Co do zasadności wynajęcia auta zastępczego przez poszkodowanego nie było sporu w tej sprawie. Pozwany jeszcze na etapie przedsądowym uznał swoją odpowiedzialność w tym zakresie i wypłacił częściowe odszkodowanie z tego tytułu.

22. Co do dziennej stawki czynszu najmu samochodu zastępczego Sąd uznał, że nie zostały wykazane okoliczności przemawiające za uznaniem, że najem zastępczy samochodu po stawce przyjmowanej przez powoda był w okolicznościach sprawy uzasadniony (w okresie najmu, który ubezpieczyciel uznał za uzasadniony i wypłacił za niego odszkodowanie wg. niższej stawki niż żądana). Powód nie przedstawił dowodów na to, by poszkodowany miał jakieś istotne, szczególnie powody do tego, by nie skorzystać z propozycji ubezpieczyciela i wynająć samochód po wyższej cenie. Z oświadczenia poszkodowanego wynika tylko tyle, że samochód był mu niezbędny. Nie wiadomo więc, czy i dlaczego wybrał skorzystanie z oferty powoda, a nie zainteresował się najmem samochodów tej samej klasy co pojazd uszkodzony, ale po niższej cenie. Powód nie wskazał, aby wynajęty samochód posiadał jakieś charakterystyczne cechy lub spełniał specyficzne, indywidualne wymogi poszkodowanego, na których posiadanie/spełnienie przez samochód oferowany za pośrednictwem ubezpieczyciela poszkodowany nie mógł liczyć. Uzasadnia to stanowisko, że powód nie sprostął ciężącemu na nim ciężarowi dowodu udowodnienia celowości i ekonomiczności wynajęcia samochodu po cenie droższej niż oferowana za pośrednictwem ubezpieczyciela. Z tego powodu za okres najmu uznany przez ubezpieczyciela (19 dni) powód nie mógł się skutecznie domagać dopłaty do już otrzymanego odszkodowania. W tej części powództwo zostało oddalone.

23. Co do długości trwania najmu zastępczego pojazdu Sąd uznał, że można uznać cały rzeczywisty okres najmu samochodu zastępczego – 38 dni – za celowy i ekonomicznie uzasadniony. Najem zastępczy pojazdu skończył się bowiem dokładnie tego dnia, w którym poinformowano powoda o wypłacie odszkodowania na zasadzie szkody całkowitej i przekazano ustaloną kwotę do wypłaty. Wymaga podkreślenia, że pozwany powołując się na etapie przedsądowym np. na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., sygn. III CZP 76/13, oraz uchwałę z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. III CZP 5/11, pomija fakt, że w uzasadnieniach tych uchwał przyjęto okres do dnia wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą jako pewien minimalny, zwykle zasługujący na uznanie okres najmu pojazdu zastępczego. Ubezpieczyciel wyprowadza z nich zgoła przeciwny wniosek niż ten, jaki w istocie należy z nich odczytać. Otóż Sąd Najwyższy zwłaszcza w uchwale z dnia 22 listopada 2013 r. podkreśla, że okres niezbędny do nabycia nowego pojazdu może być dłuższy niż czas do wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela – i co do zasady najem zastępczy jego celowy i uzasadniony przez cały ten „niezbędny okres”. W żaden sposób nie można obiektywnie

rozumieć stanowiska Sądu Najwyższego w ten sposób, że uzasadniony okres najmu zastępczego pojazdu w przypadku szkody całkowitej kończy się jeszcze zanim ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie poszkodowanemu.

24. W kontekście niniejszej sprawy oczekiwanie na wypłatę odszkodowania było po stronie poszkodowanego o tyle zrozumiałe, że przez cały czas współpracował on (a raczej, w jego imieniu, czynił to powód) z ubezpieczycielem przy likwidacji szkody, w ramach której ubezpieczyciel prowadził aukcję pozostałości – nie zdecydował się np. na naprawę pojazdu, która byłaby ekonomicznie nieuzasadniona. Ubezpieczyciel nie może więc z tego lojalnego zachowania strony powodowej na etapie likwidacji szkody wyciągać negatywnych konsekwencji dla poszkodowanego i twierdzić, że powinien nabyć nowy pojazd w okresie oczekiwania na wypłatę odszkodowania za uszkodzony pojazd. Ubezpieczyciel zresztą definitywnie ustalił odszkodowanie na zasadzie szkody całkowitej dopiero 29 listopada 2018 r., a nie w momencie oględzin powypadkowych. Wstępna ocena o wystąpieniu szkody całkowitej (na piśmie taką wstępną wycenę przedstawiono dopiero 23 listopada 2018 r.) nie jest równoznaczna z decyzją ubezpieczyciela, a opierając się na zaledwie wstępnej ocenie poszkodowany mógłby narażać się np. na zarzut nielojalnego działania i brak współpracy z ubezpieczycielem, gdyby w toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel uznał jednak, że wypłaci odszkodowanie wg. kosztorysu naprawy.

25. Z tych przyczyn argumenty pozwanego co do okresu trwania najmu zastępczego nie zasługiwały na uwzględnienie, co oznacza, że powód miał prawo domagać się zapłaty odszkodowania za najem zastępczy pojazdu za okres 19 dni, których dotychczas ubezpieczyciel nie uwzględnił. Za ten okres 19 dni powodowi przysługuje odszkodowanie wyliczone wg. stawki czynszu z faktury, gdyż w tym zakresie nie może być mowy o naruszeniu obowiązku współpracy z ubezpieczycielem. Sąd doszedł do wniosku, że jeśli ubezpieczyciel niezasadnie odmówił uznania celowości najmu pojazdu zastępczego w pewnym okresie, a poszkodowany ma w tym czasie prawo do pełnej kompensacji kosztów najmu samochodu zastępczego, to należy wywnioskować, że wysokość tej kompensacji nie zależy już od tego, czy umowa najmu przewidywała wyższy czynsz ten proponowany przez ubezpieczyciela. Wystarczającym powodem do wypłaty odszkodowania w wysokości realnie poniesionych kosztów najmu w takiej sytuacji jest to, że ubezpieczyciel odmówił uznania najmu za potrzebny i nie uznał swojej odpowiedzialności co do samej zasady.

26. Podsumowując – Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 244,77 zł brutto (199 zł netto) x 19 dni = 4 650,63 zł z tytułu odszkodowania za najem zastępczy pojazdu w okresie, którego ubezpieczyciel wcześniej nie uznał, a w zakresie kwoty 2 085,63 zł (różnica w cenie najmu zastępczego wg. stawek powoda i ubezpieczyciela za 19 dni, które ubezpieczyciel uznał i za które wypłacił odszkodowanie) powództwo zostało oddalone.

Koszty parkingu

27. Co do kosztów najmu miejsca parkingowego dla wraku samochodu powoda wypada wskazać, że pozwany nie zakwestionował ani na etapie przedprocesowym, ani w toku postępowania zapłaconej przez powoda stawki dobowej najmu miejsca parkingowego (30 zł netto za dobę). Sporny pozostawał natomiast uzasadniony okres korzystania przez powoda z miejsca parkingowego na potrzeby uszkodzonego samochodu marki H..

28. Rozważania prawne dotyczące celowości i ekonomiczności wydatków związanych wypadkiem drogowym, w wyniku którego wypłata odszkodowania następuje wg. zasady szkody całkowitej, zostały przedstawione już powyżej, przy okazji omawiania kwestii najmu samochodu zastępczego. Rozważania te pozostają aktualne także co do celowości i ekonomicznej opłacalności skorzystania z oferty miejsca parkingowego, dlatego też nie będą w tym miejscu powtarzane. W przypadku opłaty za parking jeszcze bardziej uwidacznia się potrzeba takiego wydatku, gdy powód i pozwany współpracowali przez cały czas likwidacji szkody, a pozwany przeprowadził aukcję pozostałości pojazdu. Jest przecież logiczne, że do czasu zakończenia aukcji te pozostałości gdzieś musiały być składowane. Zachowanie pozwanego, który z jednej strony przeprowadzał aukcję pozostałości, a z drugiej twierdził, że powód powinien był zbyć je w 7 dni po oględzinach, należy ocenić jako wewnętrznie sprzeczne.

29. Z tego powodu z tytułu odszkodowania za koszty parkingu powypadkowego powództwo zostało uwzględnione w całości, tj. co do kwoty 738 zł.

Odsetki

30. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty odszkodowania na podstawie art. 481 k.c. z uwzględnieniem 30-dniowego terminu przewidzianego w art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W świetle zgromadzonych w sprawie dowodów należało uznać, że zgłoszenie szkody w części obejmującej koszty najmu pojazdu zastępczego oraz parkingu nastąpiło 5 listopada 2019 r. (brak dowodu, by nastąpiło to wcześniej), co oznacza, że ubezpieczyciel popadł w opóźnienie z wypłatą odszkodowania od dnia 6 grudnia 2019 r.

Koszty postępowania:

31. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd oparł na brzmieniu art. 100 zd. 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Żądanie powoda zostało uwzględnione w 72%, a zatem w takiej części może on domagać się zwrotu kosztów od pozwanego. Na koszty powoda złożyły się opłata od pozwu (400 zł), opłata skarbową (17 zł) i koszty zastępstwa procesowego (1 800 zł – na podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Na koszty pozwanego złożyły się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1 800 zł (na wyżej już wskazanej podstawie prawnej). Powód mógł więc domagać się od pozwanego zwrotu 1 596,24 zł, a pozwany od powoda 504 zł. Po zbilansowaniu tych kwot otrzyma się 1 092,24 zł, którą to kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda i powiększył o odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...)